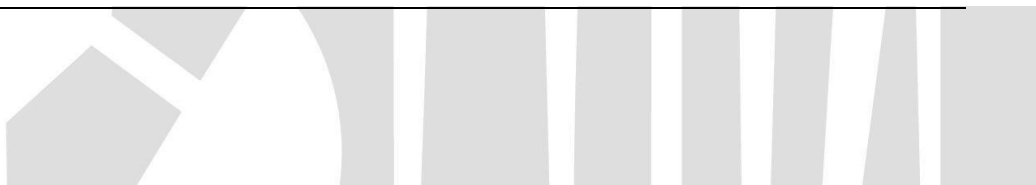

Hankesuunnitelma
04.04.2018

Iisalmen elävä digitaalinen yleiskaava

Hankesuunnitelma

SISÄLLYSLUETTELO

1. TIIVISTELMÄ
2. HANKKEEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET
3. ORGANISAATIO, ROOLIT, VASTUUT JA HALLINTO
4. HANKKEEN TOTEUTUS
5. HANKINNAT JA KUSTANNUKSET

1. TIIVISTELMÄ

Lisalmen kaupunki on käynnistänyt strategisen yleiskaavan laadinnan vuoden 2017 aikana. Strateginen yleiskaava laaditaan paikkatietoaineistoja hyödyntäen ja käyttäen hyödyksi SYKE:n tarjoamaa YKR -ruutuaineistoa sekä LIITERI -palvelua. Lisäksi paikkatietoalustana toimii kaupungin oma paikkatietojärjestelmä.

Yleiskaava laadintaan TRIMBLE LOCUS järjestelmällä tietokantaan geometrialla, jolla on ominaisuustieto. Yleiskaavaa tarkastellaan sen valmistuttua digitaalisesti myös WEB MAP paikkatieto-ohjelmalla, jolloin sen tarkastelukulma voi olla koko kaupunki tai sitten tarkka YKR -ruutu (250 x 250) m.

Lisalmen yleiskaava tulee elämään paikkatietoalustan päällä siten, että sitä tulkitaan koko kaupungin mittakaavassa aikajanalla muuttuvien paikkatietoaineiston pohjalta ja niiden pohjalta tehtyihin paikkatietanalyysihin perustuen. Tämä edellyttää toimivaa rajapintaa esimerkiksi YKR -ruutuaineistoihin sekä LIITERI -tietopalveluun.

Edellä mainittu ei ole mahdollista nykyisten paikkatietoalustojen päällä. Kaupungin oma paikkatieto on kaavavarantoa eli suunniteltua potentiaalista tilannetta tai reaaliaikaista tietoa, joka kertoo rakennetun ympäristön tilan ja esimerkiksi väestötiedot. Kaupungin omassa järjestelmässä ei ole mahdollisuutta tehdä analyysijä menneeseen ja tarkastellen tulevaisuuden ennusteita. Siksi tarvitaan rajapintojen avaaminen YKR -ruutuaineistoihin ja LIITERI -palveluun, joissa nämä analyysit ovat mahdollisia.

Tämän hankkeen tarkoituksena on kehittää elävää ja digitaalista yleiskaavaa sekä testata alustaa elävälle ja digitaaliselle yleiskaavalle siten, että myös laajemmat paikkatietopohjaiset aineistot ovat kaavan tulkinnan pohjana. Tämä hanke selvittää ongelmakohdat toimivan rajapinnana aikaansaamiseksi YKR -ruutuaineistoihin sekä esimerkiksi LIITERI -palveluun. Hankkeen aikana selvitetään kipukohdat näiden rajapintojen avaamiseksi sekä digitaalisen yleiskaavan tulkinta paikkatietopohjaisesti digitaalisessa ympäristössä.

Ajatus elävästä yleiskaavasta paikkatietoalustalla on urauurtava ja se voisi olla myös ratkaisu yhdyskuntarakenteen hallinnan osalta. Kaavoituksella pitää varautua kasvuun, mutta tällä ratkaisulla kasvu (käyttötarkoituksmerkintä asumiseen rervialueilla) realisoituisi vain, jos kaupungin väestökehitys ja elinvoima tukevat sitä.

Lisalmi on esittänyt kiinnostuksensa myös ympäristöministeriön Maankäyttöpäätös – hankkeeseen pilottikuntana. Lisäksi lisalmi on tutustunut Tampereen yleiskaava digitaalseksi hankkeeseen, joka on toiminut tämänkin hankehakemuksen innoittajana. Yhteistyötä Tampereen kanssa tullaan tekemään.

2. HANKKEEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

2.1. Hankkeen tavoitteet ja hyödyt

Hankkeen tavoitteena on saada aikaan digitaalinen yleiskaavaluonnos, jonka tulkintaa kehitetään digitaalisesti paikkatietoaineistoja hyödyntäen. Hankkeen aikana luodaan malli luonnoksen tulkintaan paikkatieteanalyysiin perustuen ja selvitetään kipukohdat esimerkiksi rajapintojen avaamiseksi SYKE:n paikkatietoaineistoihin.

Hyötynä hankkeesta on se, että saadaan selville lisälmen kaupunki pilottina se miten voidaan tietojärjestelmiä hyödyntää digitaalisen yleiskaavan elävässä tulkinnassa ja myös saada selville kehittämiskohdat sekä kipupisteet rajapinnoissa eri tietojärjestelmien toimivuuden yhteensovittamiseksi. Tulkintamallin rakentumisen myötä tarkentuu myös se mitä tietoa ja millä tavoin rajapinnan kautta on saatava kaupungin omaan paikkatietojärjestelmään. Tulokset hyödyttävät laajasti digitaalisen yleiskaavan kehittäjiä lisälmen kaltaisessa toimintaympäristössä.

Työlle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Digitaalisen yleiskaavan laatiminen kaavaluonnokseksi sisältäen luonnoksen osana Trimble Locus tietokantaa
- Digitaalisen yleiskaavan tuottaminen Suomen ympäristökeskus SYKE:n 250 x 250 m ruutuaineiston pohjalle tavoitteena yleiskaavan laatimisen ja tulkinnan perustuminen näitä ruutuja koskeviin paikkatieteanalyysiin kaupungin omassa tietokannassa ja SYKE:n tietojärjestelmissä
- Analyysimallin rakentaminen Trimble Locus tietokannassa siitä mitä asemakaavatilanne ja reaaliaikainen paikkatieto auttavat yleiskaavan tulkinnassa esimerkiksi asemakaavoitus- tai asemakaavan muutosvaiheessa.
- Testata YKR-ruudun osalta sitä miten yleiskaavan tulkinta voi olla ”elävä” riippuen ruudun alueella/kaupungissa tapahtuvasta elinvoiman muutoksesta tai väestökehityksestä sekä ennusteista.
- Ulkopuolisen kriittisen analyysin tekeminen lisälmen yleiskaavan digitalisoinnista ja siihen liittyvien paikkatieteanalyysien toimivuudesta sekä lisälmen kaupungin suunnitellun kehitettävän paikkatietojärjestelmän (TRIMBLE LOCUS selainpohjainen järjestelmä vuoden 2019 aikana) toimivuudesta osana lisälmen yleiskaavan jatkokäyttöä tulevaisuudessa.
- Kehitetään yleiskaavan hyödynnettävyyttä digitaalisesti myös kaupungin muissa suunnitteluprosesseissa esim. palveluverkkosuunnittelu, koulukuljetukset ym.

Työssä sivutaan seuraavia näkökulmia:

- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa kaavaillaan kahta kaavatasoa, jonka osalta nyt suunniteltavan yleiskaavan digitaalisuus ja mahdollisuudet tarkastella sitä portaattomasti voivat nousta mahdollisuuksiksi kuntakaavoituksen kehittämisessä.

Työssä on sisällä seuraavat näkökulmat, jotka on rajattu tämän hankkeen ulkopuolelle:

- Yleiskaavan digitalisoinnin ja elävän tulkinnan juridinen ulottuvuus MRL:n soveltamisessa

2.2. Yhteistyötahot

Tämän hankkeen osalta yhteistyötä tullaan tekemään Tampereen yleiskaava digitaalseksi hankkeen kanssa.

Iisalmen kaupunki on hakenut pilottikaupungiksi YM:n Maankäyttöpäätös –hankkeeseen. Hankkeen tuloksia ja toimintaa seurataan tiiviisti myös tässä hankkeessa.

Hankkeen tuloksia voidaan laajasti hyödyntää kaupungeissa, joissa tietokantapohjainen suunnittelujärjestelmä on käytössä.

3. ORGANISAATIO, ROOLIT, VASTUUT JA HALLINTO

3.1 Hankkeen organisaatio

Hankkeen kokonaiskoordinoinnista vastaa kaavoituspäällikkö Sari Niemi.

Hankkeen ydinryhmä: kaavoituspäällikkö Sari Niemi, paikkatietosuunnittelija Pirjo Karppinen, paikkatietoinsinööri Arttu Haanketo ja asemakaava-arkkitehti Hannele Kelavuori

3.2. Johto- ja ohjausryhmäkäytännöt

Hankkeelle ei muodosteta erillistä ohjausryhmää. Hankkeesta ja työn etenemisestä informoidaan Teknisen toimialan johtoryhmää sekä kaupungin hanketyöstä vastaavaa Elinvoimayksikköä.

3.3. Viestintä ja raportointi

Hankkeella pidetään päiväkirjaa, joka on vapaasti nähtävissä kaupungin sisäisessä asianhallintajärjestelmässä.

Hanke raportoi edistymistä Iisalmen yleiskaava –sivustolla.

Työn lopputulos ja havainnot raportoidaan hankkeen loppuraporttina (joulukuussa 2018).

4. HANKKEEN TOTEUTUS

Hankkeen kokonaisaikataulu on 1.6.2018 – 31.12.2018.

Hankkeen toteutuksesta vastaa pääosin Iisalmen kaupungin kaavoituksen henkilökunta.

Yhteistyötä tehdään ohjelmistotoimittaja Trimblen kanssa kaupungin tietokantapohjaisen suunnittelujärjestelmän osalta.

Kilpailutetaan konsultti tarkastelemaan digitaalisen yleiskaavan suhdetta paikkatietoalustaan ja selvittämään kipukohdat rajapintojen osalta valtakunnallisiin tietojärjestelmiin.

Hankkeen toteutus on sidottu Iisalmen yleiskaavan aikatauluun siten, että yleiskaavaaluonnos valmistuu vuoden 2018 aikana. Samalla rakennetaan digitaalisen yleiskaavan suhdetta paikkatietoalustaan.

www.iisalmi.fi/yleiskaava

Analysoidaan digitaalisen yleiskaavan suhdetta meneillään olevaan MRL:n kokonaisuudistukseen.